

ПРОГРАМА
розвитку кафедри релігієзнавства
філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на 2021 – 2026 рр.

1. Обґрунтування створення програми обумовлене, з одного боку, тими уніфікуючими глобальними викликами, які постали перед сучасним науково-освітнім процесом, а з іншого – намаганням зберегти унікальні традиції, які впродовж багатьох років формувалися в Київському університеті, що було засвідчено створенням першої в Україні кафедри релігієзнавства (1991 р.), яка стала підґрунтям методичної та наукової роботи для всіх аналогічних кафедр, а згодом трансформувалася у відділення релігієзнавства (1998р.), яке займає провідне місце не лише в навчальній, науковій, виховній роботі, а й готує кваліфікованих спеціалістів.

2. Прогноз тенденцій /змін/ кафедри. Тенденції розвитку кафедри та плановані зміни представляють розширення усіх напрямків діяльності кафедри як структурного підрозділу класичного університету дослідницького типу відповідно до програми розвитку факультету і університету.

3. Концепція розвитку кафедри включає наступні взаємообумовлені стратегії, що визначають її цілі, принципи і пріоритети діяльності: особистісно-професійну, сутність якої полягає в тому, що тільки потужний особистісно-професійний потенціал викладачів спроможний сформувати авторитетне середовище науковців, яке здатне мотивувати молоде покоління, створити атмосферу вимогливості та академічної добросовісності, яка б відповідала критеріям науковості; креативно-інноваційну та експертну, що виявляється у постійному творчому пошуку ефективних шляхів вдосконалення професійної підготовки фахівців з проблем релігієзнавства; різновекторну взаємодію і співробітництво (в межах кафедри, факультету, університету, на всеукраїнському та міжнародному рівнях).

4. Призначення, мета і завдання розвитку кафедри ґрунтується на поширенні релігієзнавчої освіти, актуалізації релігієзнавчих знань, задоволенні попиту українського суспільства на підготовку фахівців вищої кваліфікації в галузі релігієзнавства, що володіють теоретичними знаннями й практичним умінням їх ефективно застосовувати, мають лідерські та високі моральні якості, є конкурентноздатними на ринку праці.

5. Пріоритетні напрямки роботи кафедри. У сфері навчальної і навчально-методичної роботи пріоритетним є забезпечення високої якості освіти і наукових досліджень, виховання студентів та аспірантів на основі єдності навчального та виховного процесів.

До пріоритетних напрямків роботи кафедри належать:

- не лише надання освітніх послуг студентам, магістрам, здобувачам, а й постійне залучення до наукових досліджень;
- постійне освоєння новітніх університетських дистанційних платформ;

- принциповим для розвитку кафедри є розмежування релігієзнавства і богослов'я, так як кожна зазначена сфера має суто власну структурно-функціональну специфікацію;
- постійне оновлення програм навчальних дисциплін з урахуванням сучасних вимог й актуальності, удосконалення змісту робочих навчальних планів, базових курсів, з урахуванням професійної спрямованості їх викладання. Зміст та структура дисциплін кафедри повинні враховувати специфіку майбутнього фаху, результати наукових досліджень в даній галузі діяльності, а також державні нормативно-правові документи та нормативи МОН України;
- адаптування програм навчальних дисциплін до європейського та світового освітнього простору;
- підготовка до видання підручників з релігієзнавчих навчальних дисциплін, наукових монографій;
- підготовка бакалаврських, магістерських кваліфікаційних робіт;
- підготовка через аспірантуру та докторантуру наукових кадрів як для відділення релігієзнавства та філософського факультету, так і для інших вищих навчальних закладів України;
- надання допомоги випускникам відділення релігієзнавства у працевлаштуванні, здійсненні та підтримка зв'язків з випускниками кафедри.

6. Основні механізми реалізації програми розвитку кафедри.

6.1. Структура організації навчально-виховної роботи. В галузі навчально-виховної роботи кафедра планує здійснити наступні заходи:

- підготовка навчальних планів, орієнтованих на сучасні запити освітнього процесу, на формування знань та компетентностей при вирішенні професійних завдань, при розробці державно-правових документів щодо релігії та церкви;
- вивчення, узагальнення та поширення досвіду роботи кращих викладачів, надання допомоги молодим викладачам в оволодінні педагогічною майстерністю; розробка, здійснення заходів щодо використання сучасних технічних засобів та інформаційних освітніх технологій;
- сприяння розвитку студентського самоврядування, надання допомоги студентам у вирішенні всіх питань щодо умов навчання, побуту у гуртожитках, працевлаштування, студентської творчості, фізкультури, спорту.

6.2. Структура організації науково-дослідного процесу, наукова робота кафедри зі студентами; міжнародні наукові зв'язки.

Науково-дослідний процес включає:

- формування стратегії розвитку освіти й науки у відповідності з європейськими стандартами й цінностями;
- проведення науково-дослідної роботи відповідно з тематичними планами, організація і керівництво науково-дослідною роботою студентів; обговорення та впровадження результатів цих робіт у практику; рекомендації для опублікування студентських наукових робіт; залучення студентів до проведення релігієзнавчої експертизи нових релігійних рухів;
- залучення в систему науково-дослідної діяльності найбільш активних студентів, аспірантів, магістрантів, включення студентських, аспірантських колективів в

роботу з підготовки грантів, участь студентів, аспірантів, магістрантів в реалізації довгострокових наукових проєктів;

- здійснення науково-дослідної роботи в межах наукової теми факультету, кафедри, залучення якомога більше студентів до виступів на «Днях науки» факультету, Танчерівських читаннях.

- проведення комплексу заходів, приурочених вивченню, поширенню історії кафедри, участі в науковому проєкті кафедри «Релігійна безпека в Україні»:

a) спільно з аспірантами опрацювання архівних матеріалів щодо створення, формування, інноваційних введень кафедри;

b) залучати студентів до проведення соціологічних досліджень у межах наукового проєкту кафедри;

c) налагодження зв'язків з випускниками кафедри;

d) найкращі дослідження друкувати у фаховому науковому виданні «Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник».

- започаткування на базі Web-сторінки кафедри постійно діючого інформаційного порталу «Релігієзнавство в особах».

Міжнародні наукові зв'язки кафедри:

- інтеграція кафедри у світовий філософський та релігієзнавчий простір, підтримка і розвиток відносин з міжнародними релігієзнавчими центрами;

- участь у міжнародних освітніх програмах і проєктах, підготовка проєктів до участі у міжнародних конкурсах на отримання грантів, наукове стажування, запрошення провідних науковців;

- участь у міжнародних конференціях, проведення міжкафедральних наукових семінарів;

- співпраця викладачів кафедри з дослідниками українських та закордонних університетів, наукових установ.

6.3. Підготовка професорсько-викладацького складу. На кафедрі релігієзнавства працює 13 викладачів, з них 5 професорів, докторів філософських наук, 8 кандидатів філософських наук, які мають вчене звання доцента. Всі науково-педагогічні працівники кафедри викладають дисципліни згідно своїх спеціальностей і кваліфікацій. На програмі «Доктор філософії» кафедри навчаються 8 аспірантів. Підготовка професорсько-викладацького складу спрямована на здобуття наукових ступенів і присудження вчених звань, підготовку асистентів із аспірантів кафедри.

6.4. Перспективний план навчальних і наукових публікацій:

1. Кафедра планує постійне оновлене видання робочих навчальних програм дисциплін, які читаються викладачами кафедри.

2. У планах кафедри:

- кожному викладачу кафедри щорічно публікувати дві статті у виданнях категорії В, одну статтю за кордоном в країнах ЄС, раз на два роки статтю у журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз;

- 2021-2024рр. - видання підручників «Психологія релігії», «Філософія релігії».

- 2021 рік - завершення наукового проєкту «Релігійна безпека в Україні в умовах коронавірусної пандемії»;
- з нагальних релігієзнавчих проблем щорічне проведення Танчерівських читань;
- видання збірника наукових праць «Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник»(2014 р.) із передбачуваною періодичністю випуску - два номери щорічно;
- оновлення Web-сторінки кафедри та розміщення на ній навчальної, наукової, виховної інформації;
- організація школи “Юного релігієзнавця” з проведенням в її межах конкурсів, вікторин, зустрічей з відомими вченими для залучення випусників шкіл до вступу на відділення релігієзнавства.

7. Основні умови успішного здійснення програми. Запропонована програма може бути успішно реалізована завдяки співпраці студентів, аспірантів, докторантів із викладачами кафедри в межах головних напрямків і програм діяльності філософського факультету та університету.

Програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри релігієзнавства, протокол № 11 від 30.03.2021 р.

Програму розвитку підготував доктор філософських наук, професор, в.о. завідувача кафедри релігієзнавства Є. А. Харьковщенко.